Написання -н- і -нну прикметниках

Υροκ №92

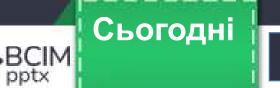

Мета: навчити утворювати прикметники за допомогою суфіксів -н- та -нн-; розвивати навички розбору слів за будовою; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, уважність та швидкість під час розв'язання тестових завдань з однією правильною відповіддю.

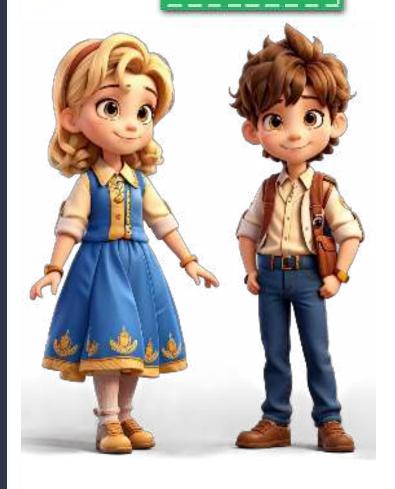

Робота із підручником «Українська мова» Н. Голуб та ін., с. 145-147.

Слово дня

Корба

Строкатий

_{Підручник.}
Сторінка

- 1. Коли відбувається подвоєння букв як наслідок їх збігу?
- 2. Коли пишемо -н- і -ннприкметниках?

Сформулюйте особисті цілі на Підручник. Сторінка урок.

Підручник. Вправа

354

підручник. **Сторінка**

145

Від поданих іменників утворіть прикметники, запишіть їх. Розберіть за будовою 3-4 прикметники. Висловте припущення, щодо написання -н- і -нн- у прикметниках

Осінь, туман, лимон, магазин, вечір, повітря, торф, літо.

Осінній, туманний, лимонний, магазинний, вечірній, повітряний, торф'яний, літній.

Розгляньте таблицю. Проаналізуйте її та поясніть, у яких випадках пишемо одну або дві букви н. Доберіть до правил власні приклади

Глиняний? Глинянний?

Пісений? Пісенний?

Височений? Височенний?

Пишемо -н-

Підручник. Вправа 355

Підручник. Сторінка

відносних і присвійних прикметниках, утворених за допомогою суфіксів -ан-(-ян-), ен-, -ин-, -ін-(-їн-): глиняний, крижаний, спокійний.

Розгляньте таблицю. Проаналізуйте її та поясніть, у яких випадках пишемо одну або дві букви н. Доберіть до правил власні приклади

Підручник. Вправа

355

підручник. **Сторінка**

145

Глиняний? Глинянний?

Пісений? Пісенний? Височений? Височенний?

Пишемо -нн-

у прикметниках із суфіксом -н-, утворених від іменників з основою на -н-: *осінь - осінній, . будень - буденний, латунь - латунний*.

у прикметниках з наголошеними суфіксами -анн-(-янн), -енн-, що вказують більшу міру вияву ознаки або неможливість дії: здоровенний, височенний, невблаганний, нездоланний.

Замініть речення і словосполучення прикметниками й запишіть їх. Поясніть написання -н- та -нн-

1. Каша з пшона. 2. Повидло з яблук. 3. Посуд зі скла. 4. Гроза влітку. 5. Двері на балкон. 6. Дощ восени. 7. Взуття зі шкіри. 8. Плити з каменю.

Підручник. Вправа

356

підручник. **Сторінка** 1. Пшоняна каша. 2. Яблучне повидло. 3. Скляний посуд. 4. Літня гроза. 5. Балконні двері. 6. Осінній дощ. 7. Шкіряне взуття. 8. Кам'яні плити.

145

Підручник. Вправа

357

підручник. Сторінка Уставте пропущені букви відповідно до правил

Вода... Її так багато на нашій планеті. Вона. розлилась здорове(н, нн)ими морями, нескінче(н, нн)ими океанами, тече в стрімких блакит(н, нн)их ріках і підзем(н, нн)их ручаях, невтримно нуртує в голубих озерах і дзюркотить у звичай(н, нн)ій лісовій копанці. Вона напоїла все суще на землі й зробилася вірним нестрим(н, нн)ого технічного супутником прогресу, добрим джерелом квітування. виплеканої хліборобом ниви. Вода — невичерп(н, нн)е благо й дарунок природи (За І. Падалкою).

- Чому автор називає воду благом і дарунком природи?
- Які виклики, пов'язані з водою, постають сьогодні перед людством?
- Назвіть кілька способів подолання їх.

Підручник. Вправа

357

підручник. Сторінка

146

Підручник. Вправа

358

підручник. **Сторінка**

146

Прочитайте текст. Запропонуйте заголовок до нього. Усно перекажіть. Визначте розряди прикметників і ступені порівняння. Поясніть написання на або -нн-. Визначте спосіб творення виділених слів. Доберіть фразеологізми зі словом вода

Найздоровіша й найсмачніша та вода, що схована в колодяз(н,нн)ій споруді. Скільки на українській землі криниць і колодязів! Є скромні копанки, викладені камінцями, є польові криниці з важким надій(н, нн)им ланцюгом, з корбою або журавлем. Трапляються монументаль(н,нн)і колодязі, що будувалися довго, ґрунтовно, з вигадкою. Подорожній може присісти біля й відпочити колодязя поруч i3 затишною, привіт(н,нн)ою криницею, побесідувати з людиною біля колодязя-здорованя з бето(н,нн)им оголовком, строкато оздобленим кольоровим склом.

Підручник. Вправа

358

_{Підручник.} Сторінка Прочитайте текст. Запропонуйте заголовок до нього. Усно перекажіть. Визначте розряди прикметників і ступені порівняння. Поясніть написання н- або -нн-. Визначте спосіб творення виділених слів. Доберіть фразеологізми зі словом вода

Часом криниці й колодязні споруди прикрашають написами, які попереджають, закликають, нагадують: «Вода — справжнє диво природи», «Подорожній, зупинись, випий найкращої води на Сватівщині!».

Вода міцно з'єднує серця, про які люди незабаром скажуть: «Вони між собою нерозлийвода» (За В. Супруненком).

Перевір себе

Підручник. Вправа

358

_{Підручник.} Сторінка якісний, найвищий якісний, найвищий Найздоровіша й найсмачніша та вода, що схована в відносний, суфіксальний колодязній споруді. Скільки на українській землі землі. криниць і колодязів! Є скромні копанки, камінцями, є польові якісний якісний криниці з важким надійним ланцюгом, з корбою або журавлем. Трапляються монументальні колодязі, що будувалися ґрунтовно, з вигадкою. Подорожній може присісти біля колодязя й відпочити поруч із затишною, привітною і криницею, побесідувати з доброю людиною колодязя-здорованя з бетонним оголовком, строкато оздобленим кольоровим склом.

Перевір себе

Підручник. Вправа 358

відносний криниці й колодязні Часом споруди прикрашають написами, які попереджають, якісний закликають, нагадують: «Вода справжнє диво природи», «Подорожній, зупинись, випий найкращої води на Сватівщині!». міцно з'єднує серця, про які незабаром скажуть: «Вони між собою нерозлийвода» (За В. Супруненком).

146

Спишіть, уставивши пропущені букви. Визначте основну думку тексту. Чому треба берегти воду? Розкажіть, які способи збереження якості води ви вважаєте ефективними

підручник. Вправа

359

підручник. **Сторінка** Українські самобут..і криниці давно приваблюють увагу цінителів народ..ої творчості. Але з роками ці дорогоці..і надба..я Ми маємо зробити зникають. все, зберегти найціліший витвір природи людину — і безці..ий дарунок — чисту воду, журавлі — надкринич..і боги гойдали порожніх відер над кринич..ими очима землі (3 журналу).

Закріплення вивченого

3 *нн* треба писати прикметник

- А) весня..ий;
- Б) піз..ій;
- В) незмі..ий;
- Г) соняч..ий.

Рефлексія. Вправа «Веселка»

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Пояснення домашнього завдання

Підручник, с. 147, вправа 360.

Короткий запис у щоденник С. 147, впр. 360.

